

Captain America

STRIPHELD TOONT *GOOD OLD AMERICAN VALUES*

Strips schetsen een wonderbaarlijke wereld waarin de bekende superhelden als Batman en Spider-Man in een soort parallelle werkelijkheid verkeren. In de jaren veertig van de vorige eeuw begon *Timely Comics* met het gelijkschakelen van dat fictieve heelal aan het onze. De eerste grote gebeurtenis die zowel in de echte wereld als in de boekjes van *Timely's* plaatsvond was de Tweede Wereldoorlog. Captain America is een superheld die als een ware patriot vecht tegen de nazi-schurken.

Steve Rogers is een doodnormale Amerikaanse jongen. Als de oorlog begint, meldt hij zich om te gaan vechten tegen Hitler. Rogers blijkt fysiek niet sterk genoeg en komt niet door de selectie. Maar na een langdurige en zware fysieke training, gecombineerd met de inname van een geheim serum, zijn zijn reflexen, spierkracht en strategisch/analytisch denkvermogen verhoogd tot een net-niet bovennatuurlijk niveau. Stripheld Captain America (roepnaam Cap) is geboren.

Captain America is een bedenkseel van Jack Kirby en Joe Simon die in de jaren veertig werkten voor *Timely Comics*. Kirby, echte naam Kurtzberg, en Simon beantwoorden de roep om een echte patriot als superheld. *Timely* heet tegenwoordig *Marvel Comics* en produceerde de afgelopen jaren een aantal Hollywood-versies van strips, zoals *The Incredible Hulk*, *Spider-Man*, *X-Men* en *Iron Man*.

log zorgde voor wat men vanaf 1963 *The golden age of comics* noemt: de tijd waarin Superman (1938) en vele andere helden werden bedacht die waanzinnig populair werden. Er was blijkbaar behoefte aan sterke en onfeilbare persoonlijkheden die zich inzetten in de strijd tegen een duidelijk zichtbare vijand.

De superheldenstrip uit deze periode kenmerkt zich door eenvoudige verhalen met weinig diepgang, oppervlakkige hoofdrolspelers en de afwezigheid van maatschappelijke kritiek.

Dit gouden tijdperk ging over in de *silver age*, de *bronze age* en uiteindelijk *the modern age of comics*, die zich elk kenmerkten door ontwikkelingen op narratief en artistiek gebied. Strips kregen meer diepgang en werden geleidelijk aan serieuzer. De personages werden

Het gouden tijdperk

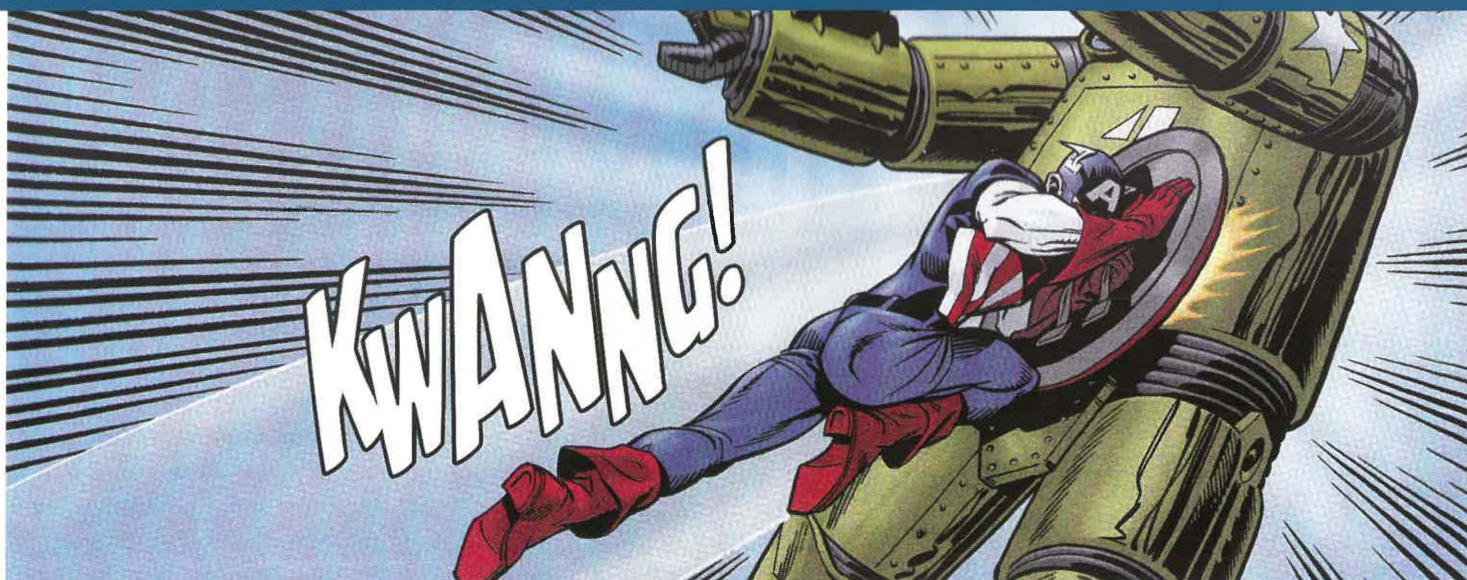
In de eerste editie slaat Captain America Hitler *knock out*. Er gaan een miljoen exemplaren van het boekje over de toonbank, ook al is de inhoud verre van uniek. Ook de iets oudere stripfiguren Batman en Superman (DC Comics) en zelfs aaibare tekenfilmfiguren Daffy (Warner Bros) en Donald Duck (Disney) nemen het ieder op hun eigen manier op tegen de asmogendheden.

Donald verschijnt in 1943 in het filmpje *Der Fuehrer's Face*, waarin hij droomt dat hij een arbeider is in 'Nutzi Land'. Zo geeft hij een zeer eenzijdig beeld van het 'ondraaglijke' leven van een arbeider onder Hitlers regime. De bemoeienis van Amerika met de Tweede Wereldoor-

Cap neemt het op tegen een nazi.

Kasper van Heerden studeert aan de lerarenopleiding geschiedenis van de Hogeschool van Amsterdam.

verder ontwikkeld en realistischer, compleet met persoonlijkheidsstoornissen.

Tegenwoordig zijn er stripboeken die door critici worden aangemerkt als literatuur. Denk bijvoorbeeld aan de briljante miniserie *Watchmen* (1989, DC Comics) van schrijver Alan Moore: doorspekt met maatschappelijke thema's zoals de angst voor de bom, vrijheid versus veiligheid en kritiek op de voormalige regering Reagan.

Het leven van Steve Rogers

Met blond haar, blauwe ogen, brede schouders en een niet te corrumperen geweten wordt Captain America het symbool van de *American Dream* en dienaar van de Amerikaanse overheid. Gekleed in een door de vlag geïnspireerd uniform en uitgerust met een kogelvrij schild vecht hij mee in de Tweede Wereldoorlog en diende hij als inspiratiebron voor elke soldaat aan het front. Na de oorlog verdwijnt Rogers, de burgeruitvoering van Captain America plotseling, terwijl verschillende figuren zijn mantel tijdelijk op zich nemen. Het is pas in de jaren zestig, toen de Koude Oorlog in volle gang was, dat zijn ingevroren lichaam wordt gevonden op Antarctica. De lage temperatuur en het serum dat door zijn aderen vloeiende hebben de held perfect geconserveerd. Captain America's legende is nog lang niet voorbij. Al snel vecht hij tegen de nieuwe vijand van zijn vaderland: het communisme. Omdat hij wordt gezien als een van de meest ervaren en tactisch briljante strijders in de wereld wordt hij aangesteld als de leider van de superheldengroep: *The Avengers*, een rol die hij jarenlang zou vervullen. In *Marvels'* versie van het Watergate-schandaal in de jaren zeventig maakte Rogers zich los van de regering, die hij vanaf dat moment alleen diende als zijn geweten het toestond. Zo evolueerde de functie van Captain America zich van nazi- en communistenverdelger naar die van moreel kompas voor het volk en jongere superhelden (lees: Spider-Man).

Bijzonder memorabel is een strip van John Rieber en John Cassaday in het verzamelwerk *Captain America – Red White & Blue*, waarin Cap het opneemt voor een islamitische jongen die in de nasleep van de terroristische aanslagen van 9/11 door een wanhopige New Yorker met een mes wordt bedreigd. De stralende verschijning van Rogers in uniform is genoeg om de woedende man tot inkeer te doen komen en vrede te laten sluiten met de jongeman. Hij troost de lezer met de woorden:

Illustratie uit het derde album.

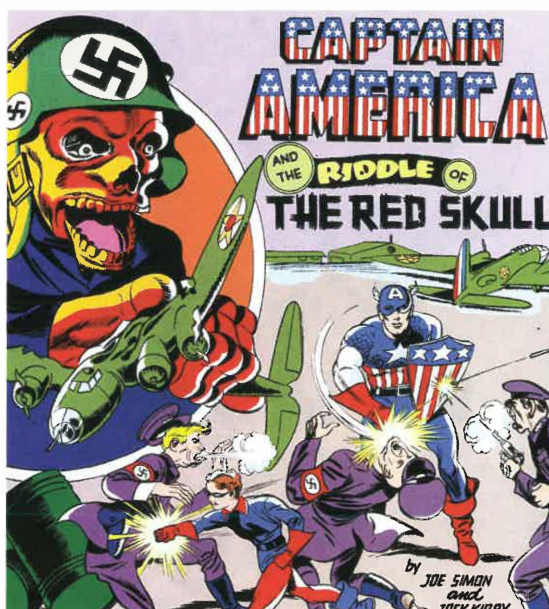
Omslag van de eerste Captain America strip, waarin Cap het opneemt tegen Hitler.

"We've got to be stronger than we've ever been. As a people, as a nation. We have to be America. Or they've won. (...) We're going to make it through this. We the people, united by a power that no enemy of freedom could begin to understand."

We share - we are. The American Dream."

Naast de idealistische tegenstanders van Amerika, vecht Rogers overigens ook geregeld tegen de doorsnee schurken en terroristen. In 2010 gaf hij de vlag door aan zijn oorspronkelijke assistent James Buchanan 'Bucky' Barnes en is nu aangesteld als 'Head of security' van het land dat hij dient sinds de Tweede Wereldoorlog.

Eerste album met The Red Skull, de aartsvijand van Captain America.

Propaganda en popcultuur

De omslagen van de vroege uitgaven zijn kunstwerken waarin propaganda en popcultuur samenkomen en die zich goed lenen voor een lesje historisch besef. De zoekterm 'Captain America comics' alleen al levert een overstelpende hoeveelheid beeldmateriaal op (zie kader voor aparte links). Laat leerlingen praten over de volgende vragen:

Voor welke dreigingen stond Amerika toen deze strips uitkwamen? Hoe zagen zijn vijanden er – volgens de tekenaars – uit? Hoe zouden we het nu vinden als we zagen dat een Aziatische man werd afgebeeld met een gele huid en enorme voortanden? Is dat racisme? Waarom veranderen superhelden in de loop der jaren van karakter? Is het ethisch verantwoord om achteraf de geschiedenis van deze figuren te herschrijven om deze beter in het tijdsbeeld te laten passen? Interessante vragen met even interessante antwoorden.

Chris Evans in *Captain America: the first Avenger*.

De film **Captain America: the first Avenger** met in de hoofdrol Chris Evans gaat in de zomer van 2011 in de Nederlandse bioscopen draaien. In de eerste officiële trailer is er een aantal dingen te zien die de gemiddelde Cap-fan zeer bekend zullen voorkomen. We zien Steve Rogers als mager mannetje en zijn aanwezig bij zijn transformatie tot supersoldaat. Peggy Carter, Caps eerste liefde komt langs, net als de nazi-jagende commando's van Howling. Het meest opvallend is de zeer korte verschijning van 'The Red Skull', die in de originele strips de personificatie van het nazisme is – hij werd persoonlijk getraind door Hitler – en daarmee de aartsvijand van Captain America.